

Aizliegtās vienošanās

Publicēts: 11.09.2020.

Aizliegta vienošanās ir viens no smagākajiem konkurences tiesību pārkāpumiem, un to atklāšanu Konkurences padome ir izvirzījusi par savu darbības prioritāti. Vienošanās aizliegums ir noteikts [Konkurences likuma 11.pantā](#).

Tirgus dalībnieku vienošanās var būt arī atļautas, tomēr tām ir jāveicina preču ražošanas vai realizācijas uzlabošana vai ekonomiskā attīstība, radot labumu patērētājiem, un tās ir [pazīnojamas Konkurences padomei](#).

Ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā. To skaitā vienošanās par:

- tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem
- ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu, tehniskās attīstības vai investīciju ierobežošanu vai kontroli
- tirgu sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus, piegādātājus vai citus nosacījumus
- noteikumiem, kuri darījumu slēgšanu, grozīšanu vai izbeigšanu ar trešo personu padara atkarīgu no tā, vai šī trešā persona uzņemas saistības, kuru komerciālais lietojums neattiecas uz konkrēto darījumu
- piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šā piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci
- nevienādu noteikumu piemērošanu ekvivalentos darījumos ar trešajām personām, radot tām konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus
- darbībām (bezdarbību), kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana kādā konkrētajā tirgū

Vienošanās Konkurences likuma izpratnē ir divu vai vairāku tirgus dalībnieku līgums vai saskaņota darbība, kurā tirgus dalībnieki piedalās, kā arī lēmums, ko pieņēmusi reģistrēta vai neregistrēta tirgus dalībnieku apvienība (asociācija, savienība u.tml.) vai tās amatpersona.

Par karteli tiek dēvēta horizontāla aizliegta vienošanās starp viena ražošanas vai izplatīšanas līmeņa uzņēmumiem. Starp uzņēmumiem, kas pārstāv atšķirīgus ražošanas vai izplatīšanas līmeņus (piemēram, ražotājs un vairumtirgotājs vai vairumtirgotājs un mazumtirgotājs) var pastāvēt vertikāla aizliegta vienošanās.

Pārkāpuma lietas izskatīšanas termiņi

Konkurences padome pieņem lēmumu sešu mēnešu laikā no lietas ierosināšanas dienas. Ja objektīvu iemeslu dēļ šo termiņu nav iespējams ievērot, iestāde to var pagarināt uz laiku līdz vienam gadam, skaitot no lietas ierosināšanas dienas. Savukārt, ja lietā nepieciešama ilgstoša faktu konstatācija, Konkurences padome ar motivētu lēmumu var pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu uz laiku, kas nepārsniedz divus gadus no lietas ierosināšanas dienas.

Naudas sods

Par vertikālu aizliegtu vienošanos starp uzņēmumiem, kas nav konkurenti, Konkurences padome ir tiesīga uzlikt naudas sodu līdz 5 % apmēram no uzņēmumu pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram (bet ne mazāk kā 350 eiro katram), savukārt karteļa – aizliegtas vienošanās starp konkurentiem – dalībniekiem var tikt piemērots naudas sods līdz 10 % apmēram no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram (bet ne mazāk kā 700 eiro katram).

Kārtība, kādā aprēķināms sods, noteikts Ministru kabineta noteikumos "[Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā, 13. un 14.¹ pantā un Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. un 8. pantā paredzētajiem pārkāpumiem](#)".

Konkurences padomes lēmuma pārsūdzēšana

Lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Administratīvās apgabaltiesas spriedumu var pārsūdzēt, iesniedzot kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentam.

Procesa dalībnieku tiesības un pienākumi

Procesa dalībniekam ir tiesības:

- iesniegt pierādījumus, sniegt paskaidrojumus
- ierosināt, lai Konkurences padome sniedzamajai informācijai [nosaka ierobežotas pieejamības informācijas statusu](#)
- normatīvajos aktos noteiktā kārtībā iepazīties ar lietas materiāliem, izteikt savu viedokli
- pārsūdzēt Konkurences padomes lēmumus

Procesa dalībniekam ir pienākums:

- Konkurences padomes noteiktajā termiņā, apjomā un veidā sniegt pieprasīto informāciju (arī komercnoslēpumu saturošu informāciju)
- iesniegt pierādījumus, kas ir viņa rīcībā, un paziņot Konkurences padomei par faktiem, kas viņam ir zināmi un konkrētajā lietā varētu būt būtiski

Par personas rīcībā esošas informācijas nesniegšanu Konkurences padomei pēc tās pieprasījuma noteiktā termiņā un apjomā, par nepatiesas informācijas sniegšanu, kā arī par Konkurences padomes lēmumu vai amatpersonu likumīgo prasību nepildīšanu ir [paredzēta administratīvā atbildība](#).

Anonīmi ziņot par pārkāpumu

[Skatīt vairāk](#)

Atzīties pārkāpumā: iecietības programma

[Skatīt vairāk](#)

Vienošanās, kas atbrīvotas no aizlieguma

[Skatīt vairāk](#)

Lēmumi par aizliegtām vienošām

[Skatīt vairāk](#)

Konkurence un korupcija. KP un KNAB buklets godprātīgai uzņēmējdarbībai (1.31 MB)

Inspekcija uzņēmumā. Praktisks ceļvedis un skaidrojums (726.55 KB)

<https://www.kp.gov.lv/lv/aizliegtas-vienosanas>